

УДК 378.147

Г.В. Аблова,

викладач
Херсонський
політехнічний
коледж
Одеського
національного
політехнічного
університету

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНІ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ РЕГІОНУ

Г.В. Аблова. (Активізація пізнавальної діяльності студентів під час виконання курсових робіт з урахуванням потреб регіону). У статті розглянуто питання щодо формування навичок самостійної пізнавальної діяльності студентів у розвитку їх професійної компетентності в процесі навчання у ВНЗ I-II рівня акредитації.

G.V. Ablova. (Activation of students' cognitive activity during working on course works taking into account region's demands). In the article formation of skills of independent cognitive students' activity in the development of their professional competence during studies in the Higher educational institution of I – II level of accreditation is considered.

Вступ. Реалізація особистісно-діяльнісного підходу до організації процесу навчання створює умови для того, щоб суб'єкт навчання свідомо засвоював спеціальний досвід за рахунок власної діяльності.

Такий підхід дозволяє відійти від простого інформування студентів та допомагає змістити акценти навчання на організацію процесу самонавчання, самооволодіння знаннями, навичками.

При цьому завдання викладача полягає у створенні умов, які забезпечують активну участь студентів в навчально-пізнавальній діяльності.

Активізація пізнавальної діяльності студентів вимагає дотримання певних вимог, серед яких на перший план виходять:

- активізація проблеми та мотивація самостійної навчальної діяльності студентів;
- здійснення внутрішньо-дисциплінарної та міждисциплінарної інтеграції;
- організація самостійної навчальної діяльності студентів: аудиторної та позааудиторної.

«Навчання упродовж усього життя» - таким повинно бути кредо сучасного фахівця, якщо він намагається стати справжнім професіоналом своєї справи, досягти вершин професійної майстерності та кар'єри.

У формуванні навичок самонавчання особлива роль відводиться курсовій роботі. Для того, щоб підняти рівень самостійної розумової діяльності студента, підвищити її якість, сформувати критичний тип мислення, необхідно навчити його не окремим економічним наукам у випадковому, стихійному порядку, а сформувати систему розумових дій студента.

Спеціаліст, який буде озброєний навичками самостійного здобування знань та вмінь в майбутньому буде більш конкурентоспроможним на ринку праці.

Постановка проблеми. Ключовою проблемою підвищення якості навчального процесу є активізація навчання студентів. Особливе значення проблеми полягає в тому, що навчання спрямоване на формування позитивного ставлення самих студентів до пізнавальної діяльності. Інформація, отримана в готовому вигляді викликає у студентів певні труднощі під час її застосування або при вирішенні конкретних завдань.

Пізнавальна самостійність, напруження розумових сил при розв'язанні поставленої пізнавальної задачі позитивно впливають на активність студентів у навчанні, створюючи сприятливі умови для розвитку їх пізнавальної діяльності.

Тому питання активізації навчальної діяльності відноситься до найбільш актуальних проблем сучасної педагогічної науки і практики.

Вирішення проблеми підвищення ефективності навчального процесу вимагає наукового переосмислення умов і засобів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів – вимога часу.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Процеси активізації пізнавальної діяльності досліджували А. Алексюк, Ю.Бабанський, В.Давидов, В.Лозова; процес управління пізнавальною діяльністю студентів відображено у наукових працях Є.Белкіна, Л.Клименко, Н.Тализіної, Ю.Щербаня; умови ефективної організації пізнавальної діяльності розглядали П. Автомонов, В.Буряк, Л.Петренко, М.Скаткін, А.Сорокін; форми та методи активізації пізнавальної діяльності охарактеризовані в працях М.Єнікєєва, В.Лозової, В.Онищука, Л.Степолико, І.Харламова.

Мета статті – висвітлити основні аспекти виконання курсової роботи студентів, як засібу активізації пізнавальної діяльності студентів, що створює сприятливі умови для розвитку навчально-пізнавального інтересу, формування мотивів і мотивації навчання.

Основна частина. Виконання курсової роботи є однією з найважливіших форм наукової роботи студента, виконання якої поглиблює його пізнавальну діяльність, дозволяє сформувати практичні навички само-

стійної роботи, розвинути творчість і навчити методам наукового дослідження.

В процесі підготовки курсової роботи студенти глибоко вивчають й всесторонньо ознайомлюються з теоретико-методичними та прикладними аспектами планування та організації діяльності підприємства, вчать аналізувати ефективність використання його ресурсно-виробничого потенціалу і робити на основі цього правильні, науково обґрунтовані теоретичні та практичні висновки щодо напрямів підвищення економічної ефективності.

Важливим моментом в підготовчому етапі курсової роботи є результат виконання індивідуального завдання під час проходження виробничої практики студентів на підприємствах різних форм власності й напрямів діяльності міста та регіону, матеріали якого покладені в основу економічних розрахунків.

Виконуючи курсову роботу, студенти отримують досвід роботи з економічною літературою, вчать знаходити в ній головні положення, які безпосередньо стосуються обраної теми, чітко і логічно викладати свої думки, розкриваючи теоретичні питання, пов'язуючи загальні теоретичні положення з конкретною діяльністю.

В процесі написання курсової роботи студенти здійснюють аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, самотійно виконують економічні розрахунки, використовуючи сучасні інформаційні технології та програмне забезпечення.

За допомогою бібліографічних каталогів вони отримують досвід самотійного підбору необхідної літератури, фактичного та цифрового матеріалу, роботи зі статистичними даними, вчать складати таблиці та діаграми. Усе це не лише розширює, а й поглиблює знання з економічних дисциплін, розвиває навички наукового дослідження та самотійного письмового викладення важливих та складних економічних проблем.

Успішне виконання курсової роботи багато в чому залежить від правильної організації її підготовки та виконання, а також дотримання основних вимог, які до неї висуваються.

Для раціональної організації праці над курсовою роботою студенту доцільно правильно розподілити свій час.

Пропонуємо певний алгоритм написання курсової роботи, який містить наступні етапи:

- 1-й етап – вибір теми;
- 2-й етап – узгодження і (якщо необхідно) корегування вибраної теми з викладачем, обговорення принципової логічної структури роботи та попереднього списку необхідної літератури;

3-й етап – складання попереднього змісту роботи і списку літератури;

4-й етап – надання змісту курсової роботи і затвердження її викладачем;

5-й етап – робота з літературою;

6-й етап – написання вступу: обґрунтування актуальності проблеми, визначення мети і завдань дослідження, окреслення предмету та об'єктів дослідження;

7-й етап – викладення теоретичної частини та задача її на перевірку;

8-й етап – проведення економічного аналізу об'єкту дослідження;

9-й етап – розрахунок планових та організаційних показників за відповідною методикою;

10-й етап – автоматизація розрахунків;

11-й етап – написання висновків, перевірка результатів досягнення завдань, які зазначені у вступі;

12-й етап – оформлення курсової роботи в цілому згідно з вимогами та задача її на перевірку у встановлені терміни;

13-й етап – отримання відгуку викладача та підготовка до захисту;

14-й етап – захист курсової роботи.

Слід відмітити, що виконання курсової роботи активізує пізнавальну діяльність студентів у тому випадку, коли вона має індивідуальний, дослідницький, реальний характер та об'єкт дослідження якої розглядається як фактор регіонального розвитку.

Саме тому доцільним при виконанні курсових робіт є залучення студентів до Проекту «Херсонська ініціатива розвитку регіону 2030», метою якого є розробка інноваційної прогностичної моделі гуманітарного та технологічного розвитку Херсонської області в перспективі до 2030 року.

Завдання Проекту: започаткувати процес розробки прогностичних сценаріїв соціально-економічного розвитку у довготривалій перспективі та організувати впровадження оптимальної моделі високотехнологічного розвитку Херсонської області.

Залучившись до роботи над Проектом, студенти спеціальності «Економіка підприємства» Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету в 2013 році під час виробничої практики обрали інноваційні напрями розвитку підприємств і зараз плідно працюють над наступними темами наукових досліджень:

- особливості планування на сучасному етапі розвитку економіки (об'єкт дослідження ТОВ «Авто-Електромаш»);

- шляхи залучення інвестицій щодо сприяння розвитку підприємництва в області (об'єкт дослідження ФГ «Інтегровані агросистеми»);

- прогнозування розвитку сільського господарства у забезпеченні продовольчої безпеки регіону (об'єкт дослідження ТОВ «Покровське»);
- формування стратегії розвитку промислового підприємства в сучасних умовах ринкових відносин (об'єкт дослідження ТОВ «Авто-Електромаш»);
- вдосконалення методики аналізу та прогнозування фінансово-господарської діяльності підприємства (об'єкт дослідження ТОВ «Авто-Електромаш»);
- державне регулювання розвитку малого підприємства в сучасних умовах ринку (об'єкт дослідження ПП «Авангард»)
- місцеві бюджети області як один із інструментів її розвитку на прикладі Цюрупинської Райдержадміністрації;
- антикризова політика підприємства (об'єкт дослідження ТОВ «Авто-Електромаш»);
- оцінка інвестиційної діяльності в екологічній сфері та її вплив на розвиток «зеленого» та сільського туризму в Херсонській області.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що такий підхід до виконання курсової роботи розвиває не тільки пізнавальні, а й професійні мотиви і інтереси, системне мислення студентів; формує спеціальні вміння і навички, вчить вмінню сумісної діяльності та взаємодії, здатності приймати ефективні рішення, виховує відповідальне ставлення до справи, дає можливість усвідомлювати соціальні цінності та установи як колективу, так і суспільства в цілому.

Література

1. Драч, І.І. Деякі аспекти активізації навчально-творчої діяльності студентів ВНЗ / Нові технології навчання: Науково-методичний збірник – К., 2006. - № 44. – С.27-31.
2. Лузан, П.І. Теорія і методика формування навчально-пізнавальної активності студентів / П.І.Лузан. - К.: Національний аграрний університет, 2004.- С.272.
3. Херсонська ініціатива 2030 [Електронний ресурс]. / Режим доступу: http://khersonregionguide.com/ua/projects/hersonska_iniciativa-2030.